

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1961/62 under sjätte huvudtiteln, avseende anslagen inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Kommunikationsdepartementet

1:o) **Kommunikationsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Kommunikationsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 544 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 337 600 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska kostnadsförändringar,

att en tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 på kommunikationsdepartementets byrå för personal- och organisationsärenden m. m. förändras till en byrådirektörstjänst i Ao 26

samt att departementets regeringsrättsbyrå förstärkes med ett biträde i reglerad befordringgång.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	564 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbets- kraft, <i>förslagsvis</i>	125 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	460 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	322 500
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 500
	Summa kr. 1 544 000

c) till *Kommunikationsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 544 000 kr.

2:o) **Kommunikationsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommunikationsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

3:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 3), vilket innebär en med 225 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

4:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 3 och 4), vilket innebär en med 40 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 115 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet

5:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 5—11) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 386 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 232 300 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 1 281 400 kr.

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»I likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser jag det angeläget, att personalresurserna för projekteringsverksamheten inom styrelsens vägbyrå förstärks. I enlighet härmed bör en ny tjänst som förste byråingenjör i Ae 23 på byråns fotogrammetriavdelning inrättas, vilket skulle öka anslagsbehovet med 28 439 kr.

Styrelsen har föreslagit extraordinariesättning av två tjänster som byrådirektör i Ag 26 vid konstruktionsbyrån resp. byggnads- och underhållsbyrån. Ifrågavarande befattningshavare innehar f. n. tjänster som byrådirektör i Ao 24 i styrelsen. Med hänsyn härtill och då jag inte har något att erinra mot att dessa tjänster placeras i lönegrad A 26, förordar jag, att två tjänster som byrådirektör i nämnda lönegrad uppföres på ordinarie stat. Två tjänster som byrådirektör i Ao 24 kan därvid indragas.

Styrelsens förslag i övrigt till personalförstärkningar, lönerogleringar och tjänsteförändringar anser jag mig icke kunna biträda. Ej heller kan jag tillstyrka de av cheferna för styrelsens byråer i särskild skrivelse framlagda förslagen till uppflyttning av vissa chefstjänster.

För automatiska kostnadsökningar i anledning av 1960 års riksdags beslut samt löneklassuppflyttningar, höjt rörligt tillägg och tjänstetidsbefordran upptager jag i enlighet med styrelsens beräkningar (67 006 + 111 800 + 961 800 + 2 548) 1 143 154 kr. Posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde kunna minskas med 17 500 kr.»

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet det angeläget att personalresurserna för projekteringsverksamheten inom styrelsens väg-

byrå förstärkes. Förutom genom inrättandet av den föreslagna tjänsten som förste byråingenjör på byråns fotogrammetriavdelning torde ytterligare möjligheter härför föreligga inom ramen för den i övrigt förutsatta medelsförbrukningen. Det sistnämnda torde gälla även med avseende å den projekteringsverksamhet som bedrivs med anlåtande av medel från vägförvaltningarnas avlöningsanslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 122 300
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	7 000
3. Avlöningar till tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	587 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	5 053 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 452 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	163 500
Summa kr. 11 386 000	

c) till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 386 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

6:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 11 och 12), som innebär en anslagsökning med 155 200 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 715 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

7:o) **Vägförvaltningarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 13 och 14) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Vägförvaltningarna: Avlöningar*

för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 31 396 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 28 207 700 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 3 530 500 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslaget ökas med 3 188 300 kr. till följd av automatiska kostnadsförändringar.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	11 300 800
2. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i> ...	1 969 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	10 992 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 687 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	445 900
	Summa kr. 31 396 000

b) till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 31 396 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

8:o) **Vägförvaltningarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 14—16), som innebär en anslagsuppräknings med 118 600 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vägförvaltningarna*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 239 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

9:o) **De lokala vägnämnderna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 16), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

10:o) **Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 16), som innebär en med 75 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 875 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

11:o) **Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.** Före behandlingen av de olika anslagen till vägunderhåll och vägbyggnader har Kungl. Maj:t (punkt 11, s. 17—28) lämnat en översikt över beräkningen av väganlagen m. m.

I skrivelse den 30 augusti 1960 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framlagt förslag till anslagsäskanden för nästa budgetår i vad avser vägunderhåll och vägbyggnader m. m.

För budgetåret 1961/62 föreslår styrelsen en ökning av anslaget för det *statliga vägunderhållet* till 415 milj. kr. mot 365 milj. kr. för innevarande budgetår.

För den *ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten* upptar styrelsen 480 milj. kr.

Styrelsen förordar vidare en medelsanvisning under anslaget till *Vissa vägbyggnadsarbeten* av 20 milj. kr.

Vad angår den *kommunala väghållningen* upptar styrelsen för bidrag till underhåll av vägar och gator 59 milj. kr. samt för bidrag till byggande av vägar och gator 165 milj. kr.

I fråga om den *enskilda väghållningen* upptages 26 milj. kr. för vägunderhållet samt 13,5 milj. kr. för bidrag till byggande av enskilda vägar.

För *administrativa och diverse ändamål* har upptagits ca 236 milj. kr. Härvid har de anslag under sjätte, nionde, elfte och tolfte huvudtitlarna, som äskas av andra myndigheter än väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, uppförts med samma belopp som för innevarande budgetår. Anslagen under femte och tionde huvudtitlarna har upptagits med belopp som uppgivits från arbetsmarknadsstyrelsen resp. sjöfartsstyrelsen.

Totalt skulle alltså utgifterna på automobilskattemedelsbudgeten upptagas till sammanlagt ca 1 415 milj. kr. Inkomsterna av bilskattemedel under budgetåret 1961/62 har styrelsen beräknat till 1 400 milj. kr.

Beträffande den närmare motiveringen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens äskanden torde få hänvisas till propositionen (s. 17—23).

I remissyttrande den 17 september 1960 har *arbetsmarknadsstyrelsen* intet haft att erinra mot väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsäskan-

den. Arbetsmarknadsstyrelsen utgår från att projekteringsverksamheten inom vägväsendet alltså bedrivs så att en betydande utökning av byggnadsverksamheten kan äga rum när så behövs ur sysselsättningsynpunkt.

Departementschefen har anfört följande.

»1959 års riksdag beslöt efter förslag i statsverkspropositionen att i princip godtaga den framlagda s. k. vägplanen för Sverige som ett program för fortsatt utbyggnad och upprustning av vägnätet. Beslutet innebar dock inte något ställningstagande till den takt, vari planen borde realiseras. Frågan om väginvesteringarnas omfattning borde årligen få bedömas med hänsyn till det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget. För kalenderåret 1960 fastställdes en medelsförbrukningsram för den statliga vägbyggnadsverksamheten av 360 milj. kr., motsvarande vägplanens investeringsprogram med ett års försening.

För kalenderåret 1961 fastställdes efter förslag i 1960 års statsverksproposition en medelsförbrukningsram för det statliga vägbyggandet av 370 milj. kr.

I sina *petita* för nästa budgetår hemställer väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om en medelsökning i förhållande till innevarande budgetårs anslag om sammanlagt 204 milj. kr. till 1 139 milj. kr. under de ordinarie anslagen till den statliga och kommunala väghållningen. För det statliga vägunderhållet beräknar styrelsen för nästa budgetår medelsbehovet till ett 50 milj. kr. högre belopp än för innevarande budgetår. Bidragsanslaget till det kommunala väg- och gatuunderhållet beräknas däremot kunna minskas med 6 milj. kr. till följd av överföring till kronan fr. o. m. den 1 januari 1961 av viss tidigare kommunal väghållning. Anslagen till den statliga vägbyggnadsverksamheten föreslås skola öka med 110 milj. kr., vilket innebär en uppräknings i enlighet med vägplanens investeringsprogram med ett års senareläggning. Bidraget till byggande av vägar och gator föreslås öka med 50 milj. kr. och skulle därmed för kalenderåret 1962 uppgå till vägplanens belopp med ett års försening.

I anslutning till medelsberäkningen för nästa budgetår presenterar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen en plan för de ordinarie statliga och kommunala väginvesteringarna för femårsperioden 1961—1965. Denna plan ansluter helt till vägplanens investeringsprogram med ett års försening. Inom ramen för detta investeringsprogram beräknar styrelsen vägföretag för det nya riksvägnätet kunna inrymmas till en längd av 3 000 km. Vad länsvägnätet beträffar måste de i förhållande till väglängderna högst begränsade investeringsresurserna i första hand koncentreras på upprustning av de länsvägar, som är av synnerlig vikt för näringslivet, befolkningen och totalförsvaret. Storbropolanen bör kunna inrymma ett 15-tal större företag. De vägföretag, som erfordras till följd av nedläggning av trafiksvaga järnvägslinjer, ställer högst betydande krav på medelstillgång och måste

i stor utsträckning läggas in i flerårsplanerna. — För de kommunala väg- och gatuinvesteringarna bedömer styrelsen en successiv höjning vara oundgängligen nödvändig, om de påbörjade eller omedelbart förestående mycket stora byggnadsprojekten i de större städerna skall kunna genomföras planenligt.

För det statliga vägunderhållet är innevarande budgetår upptaget ett anslag om 365 milj. kr., innebärande en ökning med 5 milj. kr. i förhållande till budgetåret 1959/60. För nästa budgetår förordar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen en övergång till kalenderårsvis beräknad medelsanvisning samt har i enlighet härmed anmält ett medelsbehov av 415 milj. kr. för budgetåret 1961/62 och 225 milj. kr. för andra halvåret 1962 eller sammanlagt 640 milj. kr. Jag anser mig — liksom tidigare — icke kunna biträda förslaget om en övergång till kalenderårsvis beräkning av vägunderhållsanslaget. Enligt min mening synes möjligheter föreligga till ytterligare besparingar inom vägunderhållet genom ökad användning av moderna maskiner. Hänsyn har tagits härtill vid bedömningen av erforderliga medel till det under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond upptagna anslaget Motorfordon och vägmaskiner m. m. Sålunda höjdes detta anslag med 2 milj. kr. för innevarande budgetår och för nästa budgetår kommer jag att föreslå en ytterligare uppräknings med ca 3 milj. kr. Det bör vara möjligt att därigenom nedbringa underhållskostnaderna. Vidare leder de senaste årens ökade takt i utförandet av såväl permanenta beläggningar som oljestabilisering till minskat vägunderhåll. Med beaktande härav anser jag mig kunna förorda ett anslag till vägunderhållet för nästa budgetår om 375 milj. kr. Detta innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetårs anslag med 10 milj. kr.

Anslaget till bidrag till underhåll av vägar och gator bör i överensstämmelse med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag minskas med 6 milj. kr. till 59 milj. kr.

Under åren 1958 och 1959 har beredskapsarbeten på landsbygdens vägar utförts för ett belopp av ca 95 resp. ca 250 milj. kr. För kalenderåret 1960 har beredskapsarbetena beräknats omfatta en byggnadsvolym motsvarande ett belopp av ca 250 milj. kr. Det totala vägbyggandet har därmed uppgått till belopp, som överstiger de i vägplanen upptagna. Jämväl för åren 1961 och 1962 kan beredskapsarbeten i viss, ehuru mera begränsad omfattning, förutses komma till utförande. Vad beträffar den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten under år 1962 anser jag mig böra förorda anslag om sammanlagt 380 milj. kr., vilket innebär en ökning i förhållande till den för år 1961 medgivna medelsomslutningen med 10 milj. kr.

I sina petita för nästa budgetår har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordat, att anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten upptages med ett i förhållande till budgetåret 1960/61 oförändrat belopp av 20 milj. kr. Under år 1960 har beslut om total eller partiell nedläggning meddelats i fråga

om 20 järnvägslinjer med en sammanlagd banlängd av närmare 900 km. Det har därvid i flera fall visat sig erforderligt att i samband med nedläggning av järnvägstrafiken genomföra viss upprustning av vägväsendet i de berörda bygderna. En fortsatt kraftig nedläggning av trafiksvaga bandelar kommer att behöva äga rum under de närmaste åren. Allteftersom nedläggningarna fortskrider måste man räkna med att järnvägslinjer med större trafikunderlag än vad som hittills varit fallet kan komma i fråga för nedläggning. Behovet av vägförbättringar i samband med nedläggningarna måste därför bedömas komma att öka. Nedläggningarna kan enligt min mening icke få stoppas upp av det skälet, att erforderliga vägupprustningar icke kan göras. Såsom framhållits i fjolårets statsverksproposition (bil. 8) är det särskilt angeläget, att man vid den ordinarie vägplanläggningen i största möjliga utsträckning även beaktar de vägbehov, som kan föranledas av väntade framtida järnvägsnedläggningar. Även om ett stort antal vägförbättringar kan genomföras med medel inom de ordinarie anslagens ram måste en viss reserv finnas att tillgå därutöver. Såvitt nu kan bedömas torde det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under anslaget Vissa vägbyggnadsarbeten äskade beloppet av 20 milj. kr. vara tillräckligt för utförande av sådana vägbyggnadsarbeten, som erfordras i samband med järnvägsnedläggningar och icke kunnat inrymmas inom den ordinarie vägbyggnadsverksamheten. Jag tillstyrker därför ett anslag för ändamålet med det äskade beloppet.

I fråga om bidragsanslaget till det kommunala väg- och gatubyggandet har statsmakterna i anslutning till förslag i statsverkspropositionerna åren 1959 och 1960 fastställt bidragsramarna till 90 resp. 115 milj. kr. Allteftersom en rad vägbyggnader på landsbygden utförts under senare år för att avhjälpa de största bristerna i landsbygdens allmänna vägnät, har det blivit alltmer tydligt, att eftersläpningarna i gatubyggandet i städerna blivit betydande.

I detta sammanhang vill jag även nämna, att jag efter bemyndigande den 15 september 1960 tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa en översyn av gällande rättsregler om anordnande av parkeringsplatser för motorfordon och därmed sammanhängande spörsmål. I de riktlinjer för de sakkunnigas arbete, som framgår av mitt anförande till statsrådsprotokollet, har jag bl.a. framhållit, att den kraftiga ökningen av antalet motorfordon i många fall orsakat allvarlig överbelastning av väg- och gatunätet i städerna. Väg- och gatufrågorna kan icke behandlas isolerade utan måste samordnas med andra planeringsfrågor, varvid det inom tätorterna är av särskild vikt att beakta sambandet mellan väg- och gatuplanering samt bebyggelseplanering. I anslutning härtill vill jag nu framhålla, att det är utomordentligt angeläget, att den totala planeringen för våra tätorter sker så, att de mycket stora investeringar inom kommunikationsområdet, som ofrånkomligen måste komma till stånd, kan ske

på ett rationellt och för framtiden ändamålsenligt sätt. Bland de större projekten kan bl. a. nämnas Essingeleden i Stockholm samt Tingstadsleden och Västerbroleden i Göteborg. Dessa arbeten har hög angelägenhetsgrad. Behovet av bidragsmedel för övriga projekt i en rad städer är likaledes stort. Med hänsyn till vad jag sålunda anfört förordar jag, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ges rätt att för byggnadsverksamheten under år 1962 ställa i utsikt statsbidrag till ett belopp, som motsvarar en sammanlagd byggnadsvolym av 155 milj. kr. i statsbidrag. Medelsbehovet å anslaget till bidrag till byggande av vägar och gator uppskattar jag likaledes till 155 milj. kr. Detta belopp är 40 milj. kr. högre än det för år 1961 anvisade och innebär en ökning av statsbidraget med ca 35 %. Härigenom blir det möjligt att under år 1962 påbörja en upprustning i forcerad takt av städernas gatuväsende.

Sammanfattningsvis föreslår jag en ökad medelsanvisning för det *statliga vägunderhållet* om 10 milj. kr. till 375 milj. kr.

Jag förordar vidare, att anslag till *statliga ordinarie väginvesteringar* äskas hos riksdagen med sammanlagt 380 milj. kr.

Det bör få ingå i Kungl. Maj:ts befogenheter på samma sätt, som gäller för innevarande budgetår, att i den mån arbetsmarknadsläget så medgiver eller påkallar, bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att utöka byggnadsverksamheten utöver angivna medelsomslutning om 380 milj. kr. genom att under budgetåret i förväg taga i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som är anvisade för den ordinarie verksamheten under andra halvåret 1962. Kungl. Maj:t bör även ha befogenhet att minska byggnadsverksamheten, om detta erfordras ur arbetsmarknadssynpunkt.

Anslaget till *vissa vägbyggnadsarbeten* föreslås till oförändrat belopp om 20 milj. kr.

I fråga om bidragsanslagen till den *kommunala väghållningen* tillstyrker jag väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om 59 milj. kr. till underhåll av vägar och gator. För det kommunala väg- och gatubyggandet föreslås en arbetsomslutning under år 1962, som motsvarar 155 milj. kr. i statsbidrag. Anslaget till bidrag till byggande av vägar och gator torde upptagas med motsvarande belopp.

Vad slutligen beträffar bidragsanslagen till *enskild väghållning* förordar jag att till bidrag till underhåll av enskilda vägar anvisas 24,5 milj. kr. Byggnadsanslaget torde böra upptagas med ett i förhållande till innevarande budgetår oförändrat belopp av 13 milj. kr. Totalt äskas för enskild väghållning alltså 37,5 milj. kr., vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 2,5 milj. kr.

För *administration och diverse ändamål* beräknar jag under andra anslagpunkter under sjätte huvudtiteln tillhopa ca 63,2 milj. kr., att av-

räknas mot automobilskattemedlen. Under femte, åttonde, nionde, tionde, elfte och tolfte huvudtitlarna föreslås därjämte att omkring 165,3 milj. kr. skall avräknas. Totalt skulle alltså för de till administration m. m. hänförliga ändamålen ca 228,5 milj. kr. avräknas mot automobilskattemedlen, vilket i förhållande till innevarande budgetårs anslag innebär en minskning med omkring 34,7 milj. kr.

Enligt den sålunda redovisade beräkningen skulle det totalbelopp, som avses skola täckas av automobilskattemedlen, för budgetåret 1961/62 uppgå till sammanlagt (375 + 380 + 20 + 59 + 155 + 37,5 + 228,5) 1 255 milj. kr. eller exakt angivet 1 255 026 400 kr., vilket innebär en ökning i förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagsbelopp med omkring 21,8 milj. kr.

Chefen för finansdepartementet har i annat sammanhang beräknat inkomsterna på automobilskattemedlens specialbudget för budgetåret 1961/62 till 1 341 milj. kr.

Av detta belopp skulle alltså 1 255 milj. kr. disponeras för att täcka anslag på driftbudgeten. Återstoden, ca 86 milj. kr., torde få tillföras budgetutjämningsfonden och där redovisas under särskild titel.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Boman* och *Ivar Johansson* (I: 137) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bohman* och *Sundelin* (II: 167), vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att vissa, av motionärerna anförda synpunkter måtte beaktas vid det slutliga fastställandet av investeringsnivån för ordinarie vägbyggnadsverksamhet och beredskapsarbeten, allt med hänsyn till angelägenheten av att vägplanen för Sverige fullföljes;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Jonasson m. fl.* (I: 446) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i *Tvärålund m. fl.* (II: 524), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala som sin mening, dels att en sådan avvägning beträffande vägombyggnader bör komma till stånd, som bättre motsvarar länsvägnätets betydelse inom vårt vägnät med hänsyn till behovet av upprustning av såväl genomfartsleder som vägar av mera lokal betydelse, dels att underhållsarbetena bör intensifieras med sikte på att i snabbare takt än hittills få till stånd beläggningar med varaktig slitbana såsom oljegrus, allt i enlighet med vad motionärerna anført.

Beträffande de skäl som motionärerna anført till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionerna II: 167 och II: 524.

Utskottet. I vad avser de ordinarie statliga väginvesteringarna under kalenderåret 1962 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sina petita för

budgetåret 1961/62 — under hänvisning till riksdagens tidigare ställningstaganden till vägplanen — räknat med en medelförbrukning av 480 milj. kr. Även i samband med den förnyelse av flerårsplanerna för byggande av vägar på landsbygden som i överensstämmelse med vägstadgans föreskrifter härom skett under 1960 har styrelsen förutsatt en anslagsanvisning av denna storlek.

Departementschefen har ansett att medelsanvisningen till förevarande ändamål bör upptagas med ett belopp av 380 milj. kr., vartill i enlighet med styrelsens förslag kommer 20 milj. kr. under anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten. I anslutning härtill har erinrats om de omfattande beredskapsarbeten som under åren 1958—1960 utförts och vilkas omslutning uppgått till ca 600 milj. kr. Inklusivt dessa arbeten har vägbyggnaderna under de angivna åren kommit att väsentligt överstiga den i vägplanen för motsvarande år förutsatta investeringsomslutningen. Jämväl för åren 1961 och 1962 kan enligt departementschefen beredskapsarbeten i viss, ehuru mera begränsad omfattning förutses komma till utförande. Totalt innebär Kungl. Maj:ts förslag med avseende å den statliga samt den statsbidragsberättigade kommunala och enskilda väghållningen en medelsanvisning om 1 026,5 milj. kr., innebärande en ökning med ca 56,5 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår.

I anledning av Kungl. Maj:ts förslag har i motionerna I: 137 och II: 167 yrkats, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att vissa, i motionerna anförda synpunkter måtte beaktas vid det slutliga ställningstagandet till investeringsnivån för ordinarie vägbyggnadsverksamhet och beredskapsarbeten, allt med hänsyn till angelägenheten av att vägplanen fullföljes.

Till en början vill utskottet för sin del framhålla, att de under de senaste åren genomförda beredskapsarbetena på vägområdet utgjort ett värdefullt komplement till de ordinarie investeringarna. Till övervägande del har dessa arbeten utförts inom flerårsplanernas ram och till den del så icke skett kan återstående arbeten beräknas i huvudsak komma till utförande inom flerårsplanerna för femårsperioden 1961—1965. Det kan i samband härmed nämnas att avsevärda belopp — totalt av storleksordningen 200 milj. kr. — kommit det enligt vägplanen utvidgade riksvägnätet till del. Då beredskapsarbetena numera bedrivs på ett effektivare sätt än tidigare och med rationellt utnyttjande av modern maskinteknik finner sig utskottet kunna konstatera att skillnaden i effektivitet mellan dessa och de ordinarie arbetena nu är mindre än tidigare. Å andra sidan kan icke bortses från att beredskapsarbetena och dessas omfattning primärt bestämmas av arbetslöshetens lokalisering och att bedömningen av medelstilldelningen till arbeten inom skilda län blir en i detta sammanhang sekundär fråga. Beredskapsarbeten har sålunda förekommit i samtliga län men variationerna länen emellan har varit mycket stora. Utskottet

anser dock icke att det med fog kan påstås, att de hittills gjorda investeringarna i sådana arbeten verkat rubbade på vägplanens målsättning.

Med hänsyn tagen till utförda beredskapsarbeten har de faktiska investeringarna för landsbygden totalt uppgått till ett belopp, som för åren 1958—1960 ligger inemot en halv miljard kronor över vägplanens investeringsbelopp för motsvarande period. Även om beredskapsarbetena för innevarande och nästa år kan bedömas bli av mera begränsad omfattning än under de gångna tre åren torde det vara realistiskt att räkna med icke oväsentliga sådana arbeten. Av det under femte huvudtiteln upptagna anslaget om 280 milj. kr. till vissa sysselsättningspolitiska åtgärder har sålunda ett belopp av 110 milj. kr. avsetts skola avräknas mot automobilskattemedlen. Med beaktande härav och då anslag för beredskapsarbeten på liknande sätt torde komma att anvisas även för budgetåret 1962/63 anser utskottet, att det vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag avseende väganslagen för budgetåret 1961/62 finns anledning räkna med att de totala investeringarna vid utgången av år 1962 kommer att överstiga vägplanens med åtminstone ca 300 milj. kr. för hela perioden 1958—1962.

På något längre sikt bör det vara en väsentlig uppgift att vid vägplaneringen söka utjämna de eventuella skillnader mellan ordinarie väginvesteringar och beredskapsarbeten som kan föranledas av att mycket stora beredskapsarbeten koncentreras till viss del eller vissa delar av landet. Enligt utskottets mening bör vid de totala investeringarnas fördelning särskild vikt fästas vid tillgodoseendet av flerårsplanerna samt de ordinarie anslagsmedlens fördelning mellan länen.

För vägplaneringen liksom för all annan byggnadsplanering måste gälla, att ett ur samhällets synpunkt så gott ekonomiskt resultat som möjligt ernås. Till ledning vid bedömningen av skilda objekt vid intagande i flerårsplanerna har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i detta syfte vidtagit eller påbörjat en rad undersökningar under de senaste åren. En särskild kvalitetsgradering av vägarnas standard har sålunda påbörjats. För kartläggning av skogsbrukets och industriens transporter har intervjuundersökningar delvis genomförts. Trafikräkningar verkställes kontinuerligt och mätningar i större skala av axeltrycken i olika snitt av vägnätet har igångsatts. De sammantagna bearbetade uppgifterna kan härvidlag ge god ledning för prioriteringen av skilda vägföretag. Utskottet finner det angeläget att ett på rationella metoder uppbyggt system för investeringsavvägningen användes och utgår därför från att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fortsättningsvis ytterligare utvecklar dessa metoder för att skapa underlag för en ur alla synpunkter så riktig avvägning mellan skilda vägföretag som möjligt.

Vad beträffar frågan om en i förväg fastlagd plan för väginvesteringarnas omfattning för en längre tidsperiod, får utskottet hänvisa till sitt uttalande i utlåtandet nr 6 i anledning av 1959 års statsverksproposition.

Utskottets uttalande härvid står i överensstämmelse med den av delegationen för översiktlig vägplanering vid dess framläggande av vägplanen uttalade uppfattning, att avvägningen mellan väginvesteringar och andra investeringar fölle utanför delegationens arbetsuppgifter. För att komma fram till en sådan avvägning fordrades bedömningar av investeringsbehov och ekonomiska resurser i allmänhet som icke i det då aktuella sammanhanget kommit i fråga. Delegationens ställningstagande byggde på den förutsättningen att ett vägprogram, som, med iakttagande av ekonomisk återhållsamhet, svarade mot dåvarande betingelser för utvecklingen av biltrafiken och härav föranledda behov, också ur allmän ekonomisk synpunkt bleve möjligt att förverkliga.

Det skulle givetvis underlätta vägbyggnadsverksamhetens rationella planering och genomförande, om vägmyndigheterna finge följa ett av statsmakterna fastställt flerårigt investeringsprogram. Utskottet anser emellertid icke att statsmakterna kan frånhända sig möjligheterna att taga hänsyn till hur samhällsekonomin och arbetsmarknadsläget framdeles kommer att utvecklas.

Den i vägplanen beräknade fordons- och trafikutvecklingen har snarare över- än underskridits. En fortsatt utveckling i samma riktning torde också, såvitt nu kan bedömas, vara att förvänta. I anslutning härtill må nämnas, att det totala bilantalet beräknas ungefärligen bli fördubblat inom femton år. Av det totala trafikarbetet beräknas för övrigt den starkaste ökningen falla på lastbilssidan, där man för 1965 räknar med 2 å 3 gånger och för 1975 med 4 å 6 gånger så stort transportarbete som under 1955. Detta skulle innebära att mellan hälften och två tredjedelar av godstransportarbetet skulle utföras av lastbilar år 1975 mot f. n. en tredjedel. Mot bakgrunden av den här skisserade utvecklingen av fordonsnumreringen och transportarbetet finner utskottet det vara angeläget understryka vikten av att det totala vägbyggandet även i fortsättningen hålles på en hög nivå, för att bl. a. de kommersiella vägtrafikbehov, som nu och framdeles måste lita till biltransport, skall kunna tillgodoses.

Vad utskottet sålunda anfört innebär, att utskottet icke funnit skäl föreligga att från riksdagens sida — utöver vad nu anförts — göra något särskilt uttalande i de i förevarande motioner berörda frågorna.

I de båda likalydande motionerna I: 446 och II: 524 har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttalar dels att en sådan avvägning beträffande vägbyggnader bör komma till stånd, som bättre motsvarar länsvägnätets betydelse, dels ock att underhållsarbeten, främst i vad avser oljegrusbeläggningar, bör intensifieras. Enligt motionärernas uppfattning är det i längden en ohållbar avvägning att ca 15 % av vägnätets längd tillgodoses med en betydligt större andel av anslagen till nybyggnader än vad övriga 85 % av vägnätet kan tillgodoräkna sig. Motionärerna synes därvid ha utgått från den föreställningen att upprustningen

av riksvägnätet nu skulle nalkas sin fullbordan och att man i stället bör övergå till länsvägarna. Utskottet får i anledning härav erinra om att pågående byggnadsverksamhet sker enligt vägplanen och förutsätter en samtidig upprustning av riks- och länsvägnäten — dock så att tyngdpunkten till en början måste läggas på riksvägnätet. Sålunda beräknas under den första perioden i genomsnitt ca 51 % av anslagen till den statliga vägbyggnadsverksamheten avse riksvägarna och 49 % länsvägarna, medan relationen för 10-årsperioden därefter skulle bli 26 resp. 74 %.

Den ökning av byggnadsverksamheten på riksvägarna som förutsatts fr. o. m. innevarande år sammanhänger också, såsom även motionärerna framhållit, med att riksvägnätet fr. o. m. den 1 januari 1961 ökats från ca 4 300 km till ca 13 900 km. Först och främst är den dock betingad av trafikarbetets fördelning. Enligt vägplanens prognoser fram till år 1975 beräknas nämligen minst 60 % av trafikarbetet på landsbygdens vägnät komma att försiggå på riksvägarna och inemot 90 % av landets befolkning att bo vid eller inom 10 km:s avstånd från riksväg. Beträffande länsvägarna har dessa i planen indelats i tre grupper, nämligen länsvägar av synnerligen stor betydelse för näringslivet, befolkningen och riksförsvaret, andra viktiga länsvägar samt övriga länsvägar. För den första 10-årsperioden har 53 % av investeringarna beräknats avse den första gruppen medan för de två andra beräknats 28 resp. 19 %. För tiden därefter skulle relationen bli resp. 18, 33 och 49 %.

Vidkommande motionärernas övriga yrkanden må erinras om att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under flera år framhållit svårigheterna att ombesörja ett för trafikanterna tillfredsställande underhåll. Detta har varit möjligt endast genom att förse vägarna med varaktiga slitlager, vilket också skett så långt det över huvud taget varit möjligt med hänsyn till medelstilledningen på underhållsanslaget. Att så är förhållandet har också understrukits av överrevisorerna för väg- och vattenbyggnadsväsendet i deras senast avgivna berättelse. Av styrelsens petita för nästa budgetår framgår slutligen att styrelsen även framdeles avser att i möjligaste mån fortsätta och intensiviera dessa arbeten.

Med beaktande av sålunda anförda omständigheter kan utskottet för sin del icke finna det motiverat att uttalanden av den innebörd motionärerna föreslagit nu göres från riksdagens sida. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionerna i fråga.

Vid fjolårets riksdag uttalade utskottet i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om en ökning från 90 till 115 milj. kr. av statsbidragsomslutningen till byggande av vägar och gator i städerna att utskottet fann den förordade höjningen välmotiverad med hänsyn till de såväl stora och angelägna investeringsbehov som förelåg för städernas väg- och gatunät som de besvärande verkningar, vilka blivit en följd av de senaste årens efter-

släpningar i bidragsgivningen på ifrågavarande område. Kungl. Maj:ts förslag innebär nu en ytterligare uppräknings av anslaget till bidrag till byggande av vägar och gator i städerna med 40 milj. kr. Utskottet finner detta vara i full överensstämmelse med av utskottet tidigare gjorda uttalanden i frågan och anser det tillfredsställande, att Kungl. Maj:t funnit sig kunna föreslå en uppräknings av anslagsmedlen till denna sektor. Utskottet kommer under resp. punkt i det följande att taga ställning till de motioner, som väckts beträffande dispositionen av anslaget för nästa budgetår m. m.

Anslaget till vägunderhållet har för nästa budgetår av departementschefen upptagits med 375 milj. kr. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran häremot, kommer i enlighet härmed att under följande punkt avstyrka bifall till motionsledes väckta yrkanden om höjning av anslaget till av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna 415 milj. kr. Utskottet vill i anslutning härtill framhålla att en eventuell anslagshöjning för väganslagens del snarare bort läggas på investeringsanslagen.

Departementschefens förslag om en medelstildelning av 59 milj. kr. till underhåll av vägar och gator i städer och samhällen, som själva är väghållare, har ej givit utskottet anledning till erinran.

Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagen till den enskilda väghållningen, vilka upptagits med 24,5 milj. kr. till underhållet och 13 milj. kr. till byggandet av enskilda vägar eller tillhoppa 37,5 milj. kr.

För administration och diverse ändamål slutligen har äskats sammanlagt ca 228,5 milj. kr. Vid bifall härtill liksom till vad utskottet under förevarande punkt i övrigt förordat skulle de mot automobilskattemedlen avräknade anslagen för nästa budgetår uppgå till totalt $(375 + 380 + 20 + 59 + 155 + 37,5 + 228,5)$ 1 255 milj. kr. I förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag innebär detta en ökning med ca 21,8 milj. kr. Då inkomsterna av automobilskattemedlen beräknas till 1 341 milj. kr. skulle således det under budgetutjämningsfonden redovisade överskottet på vägväsendets specialbudget komma att öka med 86 milj. kr.

Utskottet hemställer i enlighet med det anförda,

I. att riksdagen må i anledning av departementschefens uttalande under förevarande punkt i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;

II. att motionerna I:137 och II:167 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I:446 och II:524 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

12:o) **Vägunderhållet.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 28—31) föreslagit riksdagen att till Vägunderhållet för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett belopp om 365 milj. kr. Vid utgången av budgetåret 1959/60 förelåg en reservation av 2,2 milj. kr. å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för budgetåret 1961/62 hemställt om ett anslag av 415 milj. kr. (s. 28—30).

Departementschefen, som inte är beredd att förorda övergång till kalenderårsberäkning medelsanvisning, tillstyrker en anslagsuppräknings med 10 milj. kr. Därigenom anser departementschefen det vara möjligt att, med hänsyn till ytterligare rationaliseringar, i stort sett kunna vidmakthålla nuvarande vägunderhållsstandard.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrarna *Helmer Persson* och *Öhman* (I:346) och den andra inom andra kammaren av herrarna *Holmberg* och *Nilsson* i Gävle (II: 407), vari hemställts att förevarande anslag måtte upptagas med 415 000 000 kr.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 346.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 346 och II: 407, till *Vägunderhållet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

13:o) **Byggande av vägar och broar.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 31—33) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1961/62 till byggande av vägar och broar anvisa i statsrådsprotokollet angivna reservationsanslag å tillhoppa 380 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Av nedanstående sammanställning framgår bl. a. till förenämnda ändamål för innevarande budgetår anvisade och för nästa budgetår äskade medel.

	Anslag 1959/60	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Anslag 1960/61	Väg- och vatten- byggnads- styrelsens förslag 1961/62	Departement- chefens förslag 1961/62
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.
8. Byggande av riksvägar	135,0	130,2	113,6	200,0	265,0	210,0
9. Byggande av länsvägar	200,0	193,1	130,7	144,0	185,0	145,0
10. Byggande av ödebyggs- vägar	11,0	9,3	9,7	11,0	13,0	10,0
11. Byggande av storbroar	14,0	12,2	18,3	15,0	17,0	15,0
	360,0	344,8	272,3	370,0	480,0	380,0

Departementschefen har anfört följande.

»Medelsförbrukningen för den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten under år 1959 uppgick till 355,2 milj. kr. För år 1960 har fastställts en medelsförbrukningsram om 360 milj. kr. Enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknas omslutningen under år 1960 komma att uppgå till sistnämnda belopp.

För väg- och vattenbyggnadsverkets vägbyggnadsverksamhet under år 1961 har riksdagen i enlighet med förslag i 1960 års statsverksproposition angivit en ram om 370 milj. kr.

Den vid ingången av år 1961 disponibla medelsbehållningen under förevarande anslag kan beräknas till 385,3 milj. kr. Den marginal om 15,3 milj. kr., som alltså skulle föreligga mellan de tillgängliga medlen och ramen för år 1961, kan komma att visa sig så liten eller vara så fördelad att vissa administrativa svårigheter kan uppstå att nå den tänkta medelsomslutningen om 370 milj. kr. Jag förutsätter att Kungl. Maj:t, på samma sätt som gällt för år 1960 — i mån av behov för att uppnå den sammanlagda medelsförbrukningsramen — får bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att för verksamheten under år 1961 i förväg taga i anspråk medel från väganlagen för budgetåret 1961/62.

För den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten under år 1962 har jag såsom framgår av den allmänna översikten förordat anslag om sammanlagt 380 milj. kr.

Jag övergår nu till frågan hur nämnda totalbelopp för budgetåret 1961/62 (kalenderåret 1962) skall fördelas på de skilda vägbyggnadsanlagen.

Med hänsyn till den begränsning av medelsförbrukningen under år 1962, som här angivna anslagsbelopp innebär i förhållande till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens äskande, och det förhållandet att en viss del av medlen avses för vägarbeten i samband med järnvägsnedläggningar, har jag berett styrelsen tillfälle att under hand ange den fördelning av anslagsmedlen, som styrelsen i detta läge anser mest lämplig. Styrelsen har därvid föreslagit en fördelning, som i stort sett är proportionell mot den i

petita föreslagna, nämligen 210 milj. kr. eller 55 % på anslaget till byggande av riksvägar, 145 milj. kr. eller 38 % på anslaget till byggande av länsvägar, 10 milj. kr. eller 2,5 % på anslaget till byggande av ödebygdsvägar samt 15 milj. kr. eller 4 % på anslaget till byggande av storbroar. Jag finner den av styrelsen föreslagna anslagsberäkningen böra godtagas.»

Utskottet. Såsom framgått redan av punkten 11 i det föregående har utskottet funnit sig böra godtaga, att de ordinarie anslagen till byggande av vägar och broar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas med sammanlagt 380 milj. kr. Utskottet biträder jämväl det förslag till anslagsfördelning som därvid framlagts.

I enlighet med det anförda och under hänvisning jämväl till vad utskottet i övrigt anført under punkten 11 får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1961/62 anvisa följande reservationsanslag, att avräknas mot automobilskatte-medlen, nämligen till

a) <i>Byggande av riksvägar</i>	kr. 210 000 000
b) <i>Byggande av länsvägar</i>	» 145 000 000
c) <i>Byggande av ödebygdsvägar</i>	» 10 000 000
d) <i>Byggande av storbroar</i>	» 15 000 000

14:o) **Vissa vägbyggnadsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 33 och 34) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 11 anført hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa vägbyggnadsarbeten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

15:o) **Bidrag till underhåll av vägar och gator.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 34 och 35) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 11 anført hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av vägar och gator* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 59 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

16:o) **Bidrag till byggande av vägar och gator.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 35—37) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 155 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 165 milj. kr. för nästa budgetår.

Departementschefen har erinrat om de nya statsbidragsbestämmelser, som i enlighet med riksdagens beslut föregående år trätt i kraft den 1 januari 1961. *Departementschefen* förordar, med hänvisning till vad han anfört under punkten 11 i det föregående, att byggnadsvolymen för statsbidragsgivningen till kommunernas väg- och gatubyggande under år 1962 skall uppgå till 155 milj. kr. Detta innebär i förhållande till innevarande år en ökning av omslutningen med 40 milj. kr. Anslagsbehovet för budgetåret 1961/62 beräknas i anslutning härtill till 155 milj. kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Alexanderson m. fl.* (I: 136) och den andra inom andra kammaren av herr *Källenius m. fl.* (II: 164), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av nu ifrågavarande anslag måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att medel av anslaget ställes till förfogande för projektering och byggande av ny bro mellan Stockholm och Lidingö samt för därmed sammanhängande utbyggnad av tillfartslederna eller att, därest så ej låter sig göra, medel i särskild ordning ställes till förfogande för ändamålet.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande torde få hänvisas till motionen I: 136.

Utskottet. Såsom framgår av punkten 11 i det föregående biträder utskottet Kungl. Maj:ts anslagsberäkning under förevarande punkt. Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot vad *departementschefen* i detta sammanhang i övrigt anfört.

Vad i motionerna I: 136 och II: 164 uttalats rörande angelägenheten av att projektering och utbyggnad av en ny broförbindelse mellan Stockholm och Lidingö snarast kommer till stånd torde i och för sig vara riktigt. Frågan om företagets utförande bör emellertid behandlas i den för prövning av sådana ärenden stadgade ordningen.

Lidingö stad har i samband med upprättandet inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen av fördelningsplanen för väg- och gatubyggnadsverksamheten i städerna under perioden 1961—1965 hemställt om företagets uppförande i planen med beräknat påbörjande under 1964. Någon motsvarande framställning från Stockholm har enligt vad utskottet erfarit ej ingivits. Redan 1958 har dock från väg- och vattenbyggnadsstyrelsens sida initiativ tagits till ett samarbete med Stor-Stockholms planeringsnämnd i syfte att åstadkomma en samplanering av bostads- och trafikbyggandet i Storstockholms-området. Inom ramen för ett sådant samarbete samt med de berörda städernas medverkan har nämligen en belysning ansetts bäst kunna ske av de oklara trafik- och planeringsfrågor som sammanhänger med byggandet av en ny Lidingöbro. Ett mera konkret förslag till broförbindelse skulle vidare som följd härav kunna diskuteras vid den revidering av fördelningsplanen, som författningsenligt skall ske 1963.

En förutsättning härför synes dock vara att planeringsarbetet vid denna tidpunkt fortskridit så långt att detsamma icke lägger hinder i vägen för företagets påbörjande under den nya planperioden. Det framstår med hänsyn härtill och med beaktande icke minst av företagets stora vikt som interkommunal förbindelse som angeläget att projekteringsarbetet för bron snarast fullföljes, vilket närmast torde ankomma på vederbörande lokala myndigheter. Därvid uppkommande kostnader torde, enligt vad utskottet inhämtat och i den mån de befinnes skäliga, vid ett eventuellt framtida beslut om statsbidrag till broföretaget komma att inräknas i de bidragsberättigade kostnaderna.

Med hänsyn till anförda förhållanden och då utskottet ej heller funnit sig kunna tillstyrka att medel i annan ordning ställes till förfogande för berörda ändamål, avstyrker utskottet bifall till motionerna.

Utskottet hemställer slutligen, under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkten 11 anført,

I. att riksdagen må till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 155 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionerna I: 136 och II: 164 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

17:o) **Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 38—40) föreslagit riksdagen att dels till Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 24 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock medgiva att under budgetåret 1961/62 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 500 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 26 milj. kr. för nästa budgetår.

Departementschefen har erinrat om att underhållsbidraget f. n. utgår med 65 % och vid synnerliga skäl 80 % av den kostnad, vartill underhållet av vägen skäligen uppskattas, samt att dessa procenttal fastställts av 1956 års riksdag. Med hänvisning till att särskild utredning tillsatts hösten 1960 för översyn av väglagstiftningen och att i dess uppdrag bl. a. ingår allmän och förutsättningslös översyn av kungörelsen för statsbidrag till enskild väghållning, finner sig departementschefen inte kunna tillstyrka av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagen höjning av underhållsbidraget till 70 resp. 85 %. I övrigt förklarar sig departementschefen kunna godtaga styrelsens medelsberäkning och förordar därför en anslagshöjning med 2,5 milj. kr. till 24,5 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet. Den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna höjningen av bidragsprocenten till underhåll av enskilda vägar har departementschefen förklarat sig ej kunna tillstyrka. Departementschefen hänvisar därvid till att särskilda sakkunniga numera tillkallats för verkställandet av en översyn av väglagstiftningen, i samband varmed även en översyn av gällande regler angående statsbidrag till enskild väghållning förutsatts skola ske.

Utskottet har redan under punkten 11 i det föregående förklarat sig biträda Kungl. Maj:ts förslag beträffande medelsanvisningen till det enskilda vägunderhållet. I enlighet härmed och då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 24 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) medgiva, att under budgetåret 1961/62 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 500 000 kr.

18:o) **Bidrag till byggande av enskilda vägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 40 och 41) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 13 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 13,0 milj. kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att anslaget ökas med 0,5 milj. kr. för nästa budgetår.

Departementschefen förordar, att anslaget — med hänsyn till de reservationer och besparingar, som erfarenhetsmässigt uppkommer därå — upptages med oförändrat belopp, 13,0 milj. kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Anders Johansson* (I: 138) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hamrin* i Kalmar och *Jönsson* i Ingemarsgården (II: 166), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till enskild väghållning jämväl må kunna utgå för byggande (iståndsättning) av väg, som är av väsentlig betydelse för en stor allmänhet eller för trafik av andra än väghållare, samt bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga författningsändringar.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 166.

Utskottet. Enligt vad tidigare anförts biträder utskottet Kungl. Maj:ts anslagsberäkning jämväl i fråga om byggande av enskilda vägar.

De i motionerna I: 138 och II: 166 aktualiserade frågorna torde, enligt vad utskottet inhämtat, komma att upptagas till prövning av de under föregående punkt omnämnda särskilda sakkunniga för översyn av väglagstiftningen, 1960 års vägsakkunniga. Med hänsyn bl. a. härtill avstyrker utskottet bifall till motionerna i fråga.

Utskottet hemställer således,

I. att riksdagen må till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 13 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionerna I: 138 och II: 166 icke må av riksdagen bifallas.

19:o) **Utredningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 41 och 42), som innebär ett med 135 000 kr. minskat anslag för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

20:o) **Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 42 och 43) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

21:o) **Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 43) får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

22:o) **Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 43—45) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kr.

Motsvarande anslag är under rubriken Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp i gällande riksstat uppfört med 45 milj. kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att anslaget ökas med 5 milj. kr.

Departementschefen, som tillstyrker av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagen ändrad anslagsrubricering, erinrar om att anslaget fr. o. m. budgetåret 1959/60 höjdes med 15 milj. kr. Någon ytterligare anslagshöjning för budgetåret 1961/62 säger sig departementschefen icke kunna tillstyrka.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ferdinand Nilsson* och *Torsten Andersson* (I: 97) och den andra inom andra kammaren av herrar *Grebäck* och *Boo* (II: 122), vari föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att en plan för avveckling av eftersläpningen beträffande bidragen till vatten- och avloppsanläggningar under kortare tidsperiod, exempelvis en femårsperiod, måtte föreläggas innevarande års riksdag;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Helmer Persson* och *Öhman* (I: 345) och den andra inom andra kammaren av herrar *Holmberg* och *Nilsson* i Gävle (II: 406), vari hemställts, att till förevarande ändamål måtte för budgetåret 1961/62 anvisas ett reservationsanslag av 50 milj. kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Uno Olofsson m. fl.* (I: 448) och den andra inom andra kammaren av herr *Hamrin* i Kalmar *m. fl.* (II: 521), vari yrkats, att riksdagen måtte besluta, att förevarande anslag i ökad utsträckning måtte få användas till försöksverksamhet och forskning, att från detsamma jämväl måtte kunna utgå stipendier för forskning inom närliggande vetenskapliga områden samt att åtgärder vidtages för att om möjligt få försöksverksamhet och forskning på området inriktade på egnahemsbebyggelsens och glesbebyggelsens avloppsproblem.

Beträffande de skäl som åberopats till stöd för motionärernas yrkanden torde få hänvisas till motionerna I: 97, I: 345 och II: 521.

Utskottet har för sin del funnit sig böra godtaga departementschefens anslagsberäkning och avstyrker följaktligen bifall till det i motionerna I: 345 och II: 406 framförda yrkandet om en höjning av anslaget till 50 000 000 kr.

Ej heller har utskottet funnit sig kunna tillstyrka att — på sätt i motionerna I: 97 och II: 122 föreslagits — från riksdagens sida begäres en

plan för avveckling av eftersläpningen beträffande bidragen till vatten- och avloppsanläggningar. Med hänsyn till den långa väntetiden för erhållande av bidrag samt de olägenheter detta ur skilda synpunkter medför vill utskottet dock ånyo understryka vikten av att utvecklingen på området noggrant följes och i anledning härav eventuellt erforderliga åtgärder vidtages.

Vidkommande de i motionerna I: 448 och II: 521 framställda yrkandena vill utskottet erinra om att sedan åtskilliga år tillbaka medel från förevarande anslag disponerats för forsknings- och försöksarbete. Enligt vad utskottet erfarit har sålunda Kungl. Maj:t alltsedan 1953 vid upprepade tillfällen medgivit styrelsen att från anslaget taga medel i anspråk för undersökningar av skilda slag på det vatten- och avloppstekniska området samt i samband därmed stående forsknings- och utvecklingsarbete. Ett omfattande arbete på området bedrivs också av såväl skilda institutioner som enskilda och finansieras delvis även med medel från annat håll, såsom tekniska forskningsrådet och byggforskningsrådet. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har f. ö. förklarat sig ämna taga initiativ till en rådgivande nämnd för forskningsarbetet, i vilken nämnd avsetts ingå representanter för forskning, industri, jordbruk och teknik samt vatteninspektionen m. fl. myndigheter. Slutligen må i detta sammandrag också nämnas att utredning rörande forskningsverksamheten och dess organisation m. m. f. n. pågår inom vattenvårdskommittén. Med hänsyn till vad sålunda anförts kan utskottet icke finna några ytterligare åtgärder från riksdagens sida i av motionärerna angiven riktning vara av behovet påkallade. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna i fråga.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 345 och II: 406, till *Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 97 och II: 122 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 448 och II: 521 icke må av riksdagen bifallas.

Vätrafikväsendet

23:o) **Statens bilinspektion: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 46—49) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens bilinspektion: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag om 3 809 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 321 800 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 1 434 200 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 46—48).

Departementschefen har anfört följande.

»Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 december 1960 har jag tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa utredning angående periodisk kontrollbesiktning av motorfordon och släpfordon. Riktlinjerna för de sakkunnigas arbete framgår av mitt anförande till statsrådsprotokollet nämnda dag, till vilket jag i detta sammanhang torde få hänvisa. Utredningsarbetet förutsättes bedrivas skyndsamt och jag räknar med såsom möjligt att förslag i ämnet skall kunna föreläggas 1962 års riksdag.

Sedan några år tillbaka har bilinspektionen för sin nuvarande verksamhet erhållit successiv förstärkning av resurserna. Denna utbyggnad har emellertid icke kunnat hålla jämna steg med de kraftigt ökade krav, som motorfordonstrafikens utveckling ställt på inspektionen. Jag anser mig därför nu böra förorda, att bilinspektionens personal utökas med ytterligare fem bilinspektörer i Ae 19. Kostnaderna härför beräknas till 111 384 kr.

Vidare bör inspektionen ges möjligheter att anställa viss tillfällig personal för skriv- och kontorsgöromål. I enlighet härmed förordar jag en uppräknning av posten Avlöningar till icke-ordinarie personal med 15 000 kr.

De automatiska kostnadsökningarna för löneklassuppflyttningar och höjt rörligt tillägg upptager jag i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkningar till (32 939 + 331 600) 364 539 kr. Posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde kunna minskas med 3 900 kr.

I enlighet härmed skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med (3 321 800 + 111 384 + 15 000 + 364 539 — 3 900) i runt tal 3 809 000 kr.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hedblom* och *Söderquist* (I: 240) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson* i Stockholm *m. fl.* (II: 350), vari yrkats, att riksdagen måtte besluta att statens bilinspektions personal utökas med tolv nya bilinspektörer i Ae 19.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 350.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att bilinspektionens personal utökas med ytterligare fem bilinspektörer i Ae 19 mot av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna tolv. Vidare ges inspektionen möjligheter att anställa viss tillfällig personal för skriv- och kontorsgöromål.

Såsom departementschefen framhållit har den successiva förstärkning av personalresurserna som under senare år skett icke kunnat hålla jämna steg med de kraftigt ökade krav i skilda hänseenden som motorfordons- trafikens utveckling ställt på inspektionen. Även om mot bakgrund bl. a. härav de i motionerna I: 240 och II: 350 framförda önskemålen om ytterligare personalförstärkning för inspektionens del synes välmotiverade har utskottet dock funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet, som således avstyrker bifall till motionerna, vill emellertid i anslutning härtill framhålla att det — icke minst ur trafiksäkerhetssynpunkt — framstår som angeläget att frågan om inspektionens behov av ytterligare personalförstärkning uppmärksamt följes samt att i anledning härav eventuellt erforderliga åtgärder utan dröjsmål vidtages.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad departements- chefen i övrigt förordat, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 240 och II: 350,

a) godkänna följande avlöningsstat för statens bilinspek- tion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 335 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslags- vis</i>	1 553 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	862 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	57 800
<u>Summa kr.</u>	3 809 000

b) till *Statens bilinspektion*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 809 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

24:o) **Statens bilinspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 49 och 50), som innebär en anslagsökning med 90 200 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 234 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

25:o) **Statens bilinspektion: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 50 och 51), som innebär en med 105 000 kr. minskad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Utrustning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

26:o) **Registrering av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 51 och 52), som innehåller oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

27:o) **Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 52 och 53), som innebär en ökad medelsanvisning med 1 000 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

28:o) **Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 53 och 54), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

29:o) **Statens biltrafiknämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 54—56), som innebär en med 56 800 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens biltrafiknämnd vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	50 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	25 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	377 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	111 100

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	8 500
	Summa kr. 573 000

c) till *Statens biltrafiknämnd: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 573 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

30:o) *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 56 och 57), som innebär en anslagsökning med 4 500 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 58 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

31:o) *Statens trafiksäkerhetsråd m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 57—60) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för statens trafiksäkerhetsråd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens trafiksäkerhetsråd m. m., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens trafiksäkerhetsråd m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Motsvarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 184 700 kr. Anslaget är obetecknat.

Statens trafiksäkerhetsråd har hemställt om en anslagsökning med 82 300 kr. (s. 57 och 58).

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa anslagsförändringar av automatisk natur,

att anslaget omändras till förslagsanslag och att därvid en särskild stat fastställles upptagande huvudrubrikerna *Ävlöningar* och *Omkostnader*,

att en tjänst som byrådirektör i Ao 26 inrättas såsom chef för trafik-säkerhetsrådets kansli

samt att omkostnadsposten uppräknas med 10 400 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer i enlighet härmed,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens trafiksäkerhetsråd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Personalförteckning
Tjänsteman å ordinarie stat

Befattning	Lönegrad
1 byrådirektör	Ao 26

b) godkänna följande stat för statens trafiksäkerhetsråd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Stat

Avlöningar

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	29 800
2. Arvoden till ledamöter	38 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	34 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 300
	Säger kr. 122 600

Omkostnader

1. Kostnader för snabbstatistik rörande vägtrafikolyckor	48 400
2. Övriga omkostnader	32 000
	Säger kr. 80 400
	Summa kr. 203 000

c) till *Statens trafiksäkerhetsråd m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

32:o) **Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 60 och 61) föreslagit riksdagen att till Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 500 000 kr.

Statens trafiksäkerhetsråd har hemställt, att anslaget höjes med 250 000 kr. (s. 60 och 61).

Departementschefen har erinrat om att han i 1959 års statsverksproposition uttalat, att ifrågavarande anslag i fortsättningen borde avvägas i sammanhang med övriga forskningsanslag och att trafiksäkerhetsforskningen därvid i förekommande fall borde ges ett ökat ekonomiskt stöd i likhet med andra forskningsgrenar. I överensstämmelse härmed tillstyrker departementschefen, att anslaget för nästa budgetår upptages till 550 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft *dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 242) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson i Ingemarsgården m. fl.* (II: 351), *dels ock* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 445) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 522), i vilka samtliga motioner hemställts, att riksdagen till nu ifrågavarande ändamål måtte anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kr. för nästa budgetår.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionerna I: 242 och II: 522.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning för nästa budgetår med 50 000 kr. En ytterligare höjning i enlighet med vad i motionerna I: 242 och II: 351 samt I: 445 och II: 522 föreslagits kan i och för sig framstå som välbefogad. Med hänsyn bl. a. till vad av departementschefen i frågan anförts har utskottet dock funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna i fråga.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 242 och II: 351 samt I: 445 och II: 522, till *Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

33:o) **Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 61—64), som innebär en med 150 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 800 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

34:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 65—76) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut vidtagna i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 458 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 706 500 kr.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har i skrivelse den 29 augusti 1960 hemställt, att anslaget höjes med 1 607 000 kr.

Beträffande den närmare innebörden av institutets förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 65—69).

I propositionen redovisas vidare förslag av den s. k. *meteorologiutredningen* jämte yttranden däröver (s. 70—73).

Departementschefen har anfört följande.

»I proposition nr 77 till 1960 års riksdag angående anslag för budgetåret 1960/61 till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m. m. företogs en ingående prövning av institutets medelsbehov på grundval av SMHI-utredningens betänkande. Jag föreslog därvid en betydande förstärkning av institutets personella och materiella resurser, innebärande sammanlagda anslagshöjningar med ca 1,6 milj. kr. inkl. automatiska utgiftsstegringar. Ett tjugotal nya tjänster föreslogs till inrättande för institutets allmänna verksamhet m. m., i första hand den civila flygväderlektjänsten, den aerologiska verksamheten och observationstjänsten. Härvid borde jämväl beaktas, att institutet genom beslut av 1959 års riksdag för budgetåret 1959/60 erhållit medel för tillhoppa 13 nya tjänster, vilka ingick i det förslag om personalupprustning, som lagts fram av utredningen. I proposition nr 77 föreslog jag vidare, att ca tio extra tjänster skulle extraordinarie-sättas för den allmänna verksamheten m. m. och att för uppdragsverksamheten skulle inrättas inemot 20 nya fasta tjänster, varigenom institutets personalorganisation erhöi en ökad stadga. Vidare uttalade jag, att frågan om institutets fortsatta upprustning borde upptagas till prövning i samband med den årliga granskningen av institutets anslagsäskanden. I vad avsåg forskningen och undervisningen var jag i avvaktan på meteo-

rologiutredningens betänkande ej beredd att framlägga några förslag. — Riksdagen beslöt i enlighet med vad jag sålunda anfört och förordat (SU 56, Rskr 177).

I nu föreliggande petita har institutet föreslagit, att för budgetåret 1961/62 inrättas inemot femtio nya tjänster i huvudsaklig överensstämmelse med SMHI-utredningens förslag. Institutet har därvid förutsatt, att härefter återstående tjänster enligt den i betänkandet framlagda upprustningsplanen skall tillkomma budgetåret 1962/63.

Med hänsyn till den betydande utbyggnad av institutets resurser, som enligt vad jag anfört redan genomförts, är jag ej beredd att för nästa budgetår förorda en så långtgående expansion av institutets personalorganisation, som institutet begärt. Likväl anser jag mig böra föreslå en relativt betydande ytterligare upprustning av institutets centrala delar. På den allmänna verksamheten innebär mitt förslag att tolv nya tjänster inrättas, varav en under anslaget till undervisning. Denna utbyggnad i förening med de ökningar i övrigt, som jag i det följande kommer att föreslå i fråga om materielanslagen och anslaget till väderlekstjänst för luftfarten, innebär sammanlagt en högst väsentlig förstärkning av institutets resurser.

Som särskilt angelägen betraktar jag den fortsatta utbyggnaden av väderleksbyrån. Jag förordar därför inrättandet av tre nya tjänster på byråns väderleksavdelning, nämligen en meteorolog i reglerad befordringsgång, en meteorologassistent i Ae 11 och ett kanslibitråde i Ae 7. Vidare synes byråns aerologiska avdelning böra förstärkas med en statsmeteorolog i Ae 23, en meteorolog i reglerad befordringsgång, en meteorologassistent i Ae 11 och ett kartbiträde i reglerad befordringsgång. Jag anser mig även böra föreslå en viss förstärkning av institutets klimatbyrå och förordar inrättandet av en tjänst som meteorologassistent i Ae 11 på byråns klimatavdelning och en tjänst som biträdande ingenjör i Ae 13 på dess instrumentavdelning. Slutligen bör med hänsyn till att institutet erhållit vissa nya lokaler en tjänst som expeditionsvakt i Ae 7 på kansliavdelningen inrättas. — De av mig sålunda föreslagna nya tjänsterna medför ett ökat anslagsbehov av 168 044 kr.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en befattning som biträdande ingenjör i Ae 13 på klimatbyrån förändras till en ingenjörstjänst i Ae 15. Merkostnaden härför uppgår till 1 841 kr.

I vad avser forskningen och undervisningen vid institutet föreligger nu meteorologiutredningens betänkande. I likhet med utredningen och flertalet av de myndigheter och organisationer, som avgivit yttranden över betänkandet, anser jag, att forsknings- och undervisningsverksamheten vid institutet bör ges ökade resurser. Jag är emellertid icke beredd att för nästa budgetår tillstyrka någon fastare organisation för vare sig forsk-

ningen eller undervisningen. Enligt min mening måste emellertid tills vidare forskning och undervisning ledas av en kvalificerad befattningshavare. Jag tillstyrker därför förslaget om inrättande av en särskild tjänst som laborator i Be 1 vid institutet. Innehavaren av laboratorstjänsten bör inom ramen för sin ordinarie tjänstgöring åläggas ledningen för undervisningen ävensom viss undervisningsskyldighet. Vad beträffar kompetenskrav och tillsättningsförfarande för laboratorstjänsten bör det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela särskilda föreskrifter. Laboratorstjänsten medför en kostnad av 42 853 kr.

För arvode åt organisationsföredragande beräknar jag 1 200 kr., vilket bör redovisas under särskild, obetecknad anslagspost Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t. Vidare upptages för observatörsarvoden till följd av viss utbyggnad av stationsnätet en ökning med 25 000 kr.

Institutets övriga förslag till personalförstärkningar och löneregleringar m. m. kan jag icke tillstyrka. Jag är sålunda icke beredd förorda inrättandet av en aerologisk station i Kiruna. Under undervisningsanslaget kommer jag att förorda, att hydrologiundervisningen liksom hittills bestrides från uppdragsverksamheten. Härav följer att jämväl arvoden till hydrolog-elever bör bekostas av medel från denna verksamhet.

För automatiska kostnadsökningar i anledning av 1960 års riksdags beslut om uppflyttning av vissa tjänster m. m. samt för löneklassförändringar, höjt rörligt tillägg och höjda observatörsarvoden upptager jag i likhet med institutet (87 705 + 22 600 + 345 200 + 72 000) 527 505 kr. Posten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde kunna minskas med 14 700 kr.

I enlighet härmed skulle anslaget uppföras med (4 706 500 + 168 044 + 1 841 + 42 853 + 1 200 + 25 000 + 527 505 — 14 700) i runt tal 5 458 000 kr.

I personalförteckningen för institutet bör uppföras en laborator i Be 1 och en statsmeteorolog i Ae 23.»

Utskottet. I sitt utlåtande nr 56 till föregående års riksdag tog utskottet ställning till ett av Kungl. Maj:t i propositionen nr 77, på grundval av SMHI-utredningen framlagt förslag om upprustning av det meteorologiska och hydrologiska institutet. Den ökning av institutets resurser som därefter beslöts av fjolårets riksdag var i och för sig betydande — bl. a. uppdelades dåvarande meteorologiska byrån på en väderleksbyrå och en klimatbyrå — men den var ändå begränsad i förhållande till utredningens tämligen långtgående förslag.

Den ytterligare förstärkning av institutet som nu föreslagits innebär i första hand en vidareutbyggnad av den meteorologiska verksamheten inom ramen för SMHI-utredningens förslag. Sålunda förordas personalförstärkningar å väderleksbyråns väderleksavdelning och aerologiska avdelning samt å klimatbyråns klimat- och instrumentavdelningar. Vidare inne-

fattar Kungl. Maj:ts förslag ett ställningstagande till den s. k. meteorologiutredningens betänkande. Härutinnan förordas, att forsknings- och undervisningsverksamheten vid institutet ges ökade resurser genom inrättande av en särskild tjänst som laborator i Be 1.

Utskottet kan för sin del helt godtaga den av Kungl. Maj:t i förevarande sammanhang föreslagna förstärkningen av institutets personella resurser. Såvitt avser lönegradsplaceringen av vissa tjänster vid institutet, får utskottet erinra om att riksdagen numera bifallit utskottets utlåtande nr 14. Då utskottet i övrigt ej funnit anledning till särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	802 200
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Arvoden till sakkunniga	21 100
4. Arvoden till observatörer	1 066 700
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 556 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	943 300
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	67 100
Summa kr.	5 458 000

c) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut*:
Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 458 000 kr.

35:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning.**
I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 76—79) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Undervisning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 27 000 kr.

36:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.**
I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 79—81), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 144 100 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 220 000 kr.

37:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 81 och 82), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 30 200 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 541 000 kr.

38:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 82 och 83), som innebär en anslagsminskning med 135 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 kr.

39:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 83 och 84), som innebär en anslagsökning med 524 500 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 504 000 kr.

40:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 84—90) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väderlekstjänsten för luftfarten vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 567 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 192 700 kr.

Institutet har hemställt om en anslagsökning med 895 100 kr. För en redovisning av innebörden av institutets förslag får utskottet hänvisa till propositionen (s. 84—88).

Kungl. Maj:ts förslag innebär — förutom vissa förändringar av tjänster och automatiska anslagsuppräknings —

att flygväderlekstjänsten vid Stockholm—Bromma och Umeå förstärkes med vardera en meteorologassistent i Ae 11,

att en tjänst som assistent i Ae 12 inrättas vid envar av flygväderlekstjänsterna i Hultsfred, Kristianstad, Rommehed, Skellefteå och Örn-sköldsvik

samt att omkostnaderna uppräknas med tillhoppa netto 67 000 kr.

Utskottet. Den ständigt ökande civila luftfarten medför behov av en motsvarande förstärkning av flygväderlekstjänsten. Mot *Kungl. Maj:ts* förevarande förslag, som främst avser inrättande av nya assistenttjänster vid vissa inrikesflygplatser, har utskottet ej funnit anledning till erinran. Under hänvisning jämväl till att riksdagen numera godtagit utskottets utlåtande nr 14, såvitt avser lönegradsplaceringen av vissa tjänster under väderlekstjänsten för luftfarten, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga *Kungl. Maj:t* att i personalförteckningen för väderlekstjänsten för luftfarten vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar;

b) godkänna följande stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Stat

Avlöningar:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 585 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	433 200
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	32 300
<i>Omkostnader, förslagsvis</i>	484 900

Summa kr. 2 567 000

c) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 567 000 kr.

41:o) **Bidrag till väderlekstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.** I enlighet med *Kungl. Maj:ts* förslag (punkt 41, s. 90 och 91), som innebär en anslagsminskning för nästa budgetår med 247 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 880 000 kr.

Byggnadsväsendet

42:o) **Byggnadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 92—100) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Byggnadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 718 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 082 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har bl. a. hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 850 900 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 92—97).

Över framställningen har yttrande avgivits av *statens lönenämnd* (s. 97).

Departementschefen erinrar om att särskild utredning rörande byggnadsstyrelsens arbetsuppgifter och organisation numera tillkallats. I avvaktan på utredningsresultatet har departementschefen dock ansett sig böra förorda vissa personalförstärkningar och löneregleringar redan för nästa budgetår.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordas, att en befattning som bokhållare i Ao 15 på administrativa byråns kameralavdelning förändras till en tjänst som kamrerare i Ao 17. Detta medför ett ökat anslagsbehov å 1 217 kr. En tjänst som arkitekt i Ae 23 på utredningsbyråns avdelning för central förvaltning bör utbytas mot en byrådirektörstjänst i Ae 26. Vidare bör en byråarkitekttjänst i Ag 21 på nämnda avdelning och en intendenttjänst i Ag 23 på avdelningen för museer, bibliotek m. m. förändras till extraordinarie. Med hänsyn till de alltmer kvalificerade arbetsuppgifter som på grund av utbyggnaden av bl. a. Stockholms universitet ankommer på avdelningen för universitetet m. m. förordar departementschefen, i enlighet med styrelsens förslag, att en byrådirektörbefattning i Ae 26 inrättas på byrån. En tjänst som intendent i Ae 23 kan därvid indragas. Därjämte tillstyrkes att en byråingenjörstjänst i Ae 19 uppflyttas till Ae 21. Innehavarna av samtliga nu nämnda tjänster på utredningsbyrån avlönas från anslaget Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag.

Med hänsyn till de ökade arbetsuppgifterna på administrativa byråns kameralavdelning förordas, att en kanslist i reglerad befordringsgång anställs på avdelningen. Vidare bör på intendentsbyråns expedition inrättas en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 samt på byråns stockholmsavdelning en tjänst som byråingenjör i Ae 19 för fastighetsunderhållet vid Stockholms universitet och en tjänst som kontorist i Ae 9 för förande av räkenskaperna rörande universitetets fastigheter. Slutligen bör enligt departementschefen intendentsbyråns hyresavdelning förstärkas på grund av den ökande arbetsbelastningen. Departementschefen förordar, att en befattning som förste byråsekreterare i Ae 21 inrättas på denna avdelning.

I övrigt tillstyrker departementschefen en anslagsuppräknning med hänsyn till automatiska kostnadsökningar m. m.

Utskottet. Då byggnadsstyrelsens arbetsuppgifter och organisation gjorts till föremål för särskild utredning, har departementschefen begränsat sig till att för nästa budgetår förordas ett fåtal särskilt angelägna lönerogeringar och personalförstärkningar. Utskottet är för sin del fullt medvetet om att byggnadsstyrelsens organisation i nuvarande, för styrelsens vidkommande starkt dynamiska skede inte kan hållas oförändrad under tiden för utredningsarbetet. Vid sin prövning har utskottet funnit sig böra godtaga departementschefens förslag beträffande styrelsens personalförhållanden under nästa budgetår. Utskottet får därför, under erinran jämväl om att riksdagen numera godtagit utskottets utlåtande nr 14, såvitt avser vissa lönerogeringsfrågor vid byggnadsstyrelsen, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för byggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

Byggnadsstyrelsens verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 406 800
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	3 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 982 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 016 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	67 800

Säger kr. 4 476 300

Byggnadsstyrelsens värmeledningspersonal

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	76 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	106 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 900
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 600
	<hr/>
Säger kr.	241 700
Summa kr.	4 718 000

c) till *Byggnadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 718 000 kr.

43:o) **Byggnadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 100 och 101), som innebär en anslagsökning med 49 400 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Byggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 559 000 kr.

44:o) **Länsarkitektorganisationen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 101 och 102), innebärande en automatisk uppräkning av anslaget för nästa budgetår med 731 400 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsarkitektorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 070 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 939 000
3. Avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl., <i>förslagsvis</i>	474 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 346 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	80 400
	<hr/>
Summa kr.	5 911 000

b) till *Länsarkitektorganisationen: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 911 000 kr.

45:o) **Länsarkitektorganisationen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 102 och 103), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 12 500 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsarkitektorsorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 549 000 kr.

46:o) **Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 103 och 104), som innebär en med 200 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

47:o) **Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 104), som innebär en med 15 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kr.

48:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 104 och 105), som innebär en med 200 000 kr. höjd medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

Tekniska institut

49:o) **Statens väginstitut.** Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 106—112) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens väginstitut vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens väginstitut för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 138 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 959 000 kr.

Direktionen för statens väginstitut har i skrivelse den 23 augusti 1960 hemställt om en anslagshöjning av 221 500 kr.

Beträffande den närmare innebörden av direktionens förslag jämte ut-

redning av statens sakrevision angående taxesättningen vid väginstitutet samt yttranden av statens lönenämnd och riksräkenskapsverket torde få hänvisas till propositionen (s. 106—110).

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom en anslagsuppräknning med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar,

att en tjänst som forskningsingenjör i Ae 21 på bärighetsavdelningen uppflyttas till tjänst som förste forskningsingenjör i Ae 23,

att en tjänst som biblioteksassistent i Ae 11 inrättas under institutets allmänna verksamhet samtidigt som en motsvarande extra tjänst under uppdragsverksamheten bortfaller,

att en befattning som ingenjör i Ag 15 under uppdragsverksamheten extraordinariesättes,

att omkostnaderna för institutets allmänna verksamhet uppräknas med 6 500 kr. och omkostnaderna under uppdragsverksamheten med 100 000 kr.

samt att uppbördsmedlen uppräknas med 349 000 kr., varvid samtidigt en viss redovisningsmässig omläggning vidtages.

Utskottet har ansett sig böra godtaga *Kungl. Maj:ts* förslag beträffande anslag till statens väginstitut för nästa budgetår. Under hänvisning, såvitt gäller viss lönegradsreglering vid institutet, till att riksdagen numera beslutat i enlighet med utskottets utlåtande nr 14, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga *Kungl. Maj:t* att i personalförteckningen för statens väginstitut vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar;

b) godkänna följande stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Stat

Avlöningar

Statens väginstituts verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	307 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	494 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	240 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	16 000
	Säger kr. 1 058 000

Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	657 900
--	---------

2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	197 400
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	13 200
	<hr/>
	Säger kr. 868 500

Säger för avlöningar kr. 1 926 500

Omkostnader

1. Statens väginstituts verksamhet i allmänhet, <i>förslagsvis</i>	185 500
2. Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning, <i>förslagsvis</i>	300 000
	<hr/>
	Säger för omkostnader kr. 485 500

Summa kr. 2 412 000

Särskilda uppberdsmedel

Ersättningar för tillfälliga uppdrag m. m. 1 274 000

Nettoutgift kr. 1 138 000

c) till *Statens väginstitut* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 138 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

50:o) **Statens väginstitut: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 113), som innebär en med 7 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens väginstitut: Utrustning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 67 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

51:o) **Statens geotekniska institut: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 114—116) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens geotekniska institut vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens geotekniska institut: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 177 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 042 800 kr.

Direktionen för statens geotekniska institut har i skrivelse den 29 augusti 1960 hemställt att anslaget höjes med 226 000 kr.

Beträffande den närmare innebörden av direktionens skrivelse och

statens lönenämnds yttrande däröver torde få hänvisas till propositionen (s. 114 och 115).

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom en anslagsuppräknings med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar,

att befattningen som överingenjör och chef i Bp 4 förändras till tjänst som överdirektör i Bp 5,

att en tjänst som expeditionsvakt i Ae 7 inrättas

samt att anslagsposten till avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag uppräknas med 40 000 kr.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot *Kungl. Maj:ts* förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga *Kungl. Maj:t* att i personalförteckningen för statens geotekniska institut vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1961 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 400
2. Arvoden, bestämda av <i>Kungl. Maj:t</i>	2 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	389 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	148 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 900
6. Avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag m. m., <i>förslagsvis</i>	520 000
	<hr/> Summa kr. 1 177 000

c) till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 177 000 kr.

52:o) **Statens geotekniska institut: Omkostnader.** I enlighet med *Kungl. Maj:ts* förslag (punkt 52, s. 116 och 117), som innebär en uppräknings av anslaget med 97 500 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 703 000 kr.

53:o) **Statens geotekniska institut: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 117), som innebär en med 10 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Utrustning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

Statens elektriska inspektion m. m.

54:o) **Statens elektriska inspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 118—121), innebärande en uppräknig av anslaget med 98 600 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens elektriska inspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	238 700
2. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	45 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	183 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	126 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 500
	Summa kr. 603 000

b) till *Statens elektriska inspektion: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 603 000 kr.

55:o) **Statens elektriska inspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 121), vilket innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 300 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 54 000 kr.

56:o) **Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 121), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kr.

Djurgårdsnämnden

57:o) **Djurgårdsnämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 122), som innebär en automatisk uppräknings av anslaget med 13 600 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för djurgårdsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	21 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	127 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	32 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 600
Summa kr.	184 000

b) till *Djurgårdsnämnden: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 184 000 kr.

58:o) **Djurgårdsnämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 123), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Djurgårdsnämnden: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kr.

Diverse

59:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 124) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 855 000 kr.

60:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 124) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 140 000 kr.

61:o) **Driftbidrag till statens järnvägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 61, s. 124—128) föreslagit riksdagen att till Driftbidrag till statens järnvägar för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 80 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 80 milj. kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Enligt vad jag inhämtat avser 1953 års trafikutredning att under vårens lopp framlägga sina tidigare aviserade förslag bl. a. i fråga om driftbidrag till statens järnvägar. I avbidan på ett ställningstagande till trafikutredningens här avsedda förslag synes ett oförändrat anslag av 80 milj. kr. böra upptagas för nästa budgetår. Till frågan om täckning av underskott i övrigt å SJ:s rörelse för budgetåret 1961/62 återkommer jag i det följande vid behandlingen av beräknat underskott å statens järnvägars fond för nästa budgetår (bil. 17).»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Eskilsson* och *Sveningsson* (I: 238) och den andra inom andra kammaren av herrar *Magnusson* i Borås och *Nilsson* i Svalöv (II: 349), vari hemställt, att riksdagen måtte upptaga förevarande anslag med 50 milj. kr. samt uttala, att en särskild nämnd måtte inrättas för fullgörande av vissa i motionerna angivna uppgifter;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Svanström* och *Nils-Eric Gustafsson* (I: 243) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Tvärålund *m. fl.* (II: 352), vari hemställt, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla, att järnväg icke må nedläggas, förrän i anledning därav aktualiserad väguppgrustning ägt rum och tillfredsställande ersättningstrafik ordnats.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 238 och II: 352.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att driftbidraget till statens järnvägar för nästa budgetår upptages med samma belopp som i gällande riksstat eller 80 milj. kr. Departementschefen anmäler samtidigt, att förslag av 1953 års trafikutredning i bl. a. fråga om bidrag till S.J. kan förväntas under vårens lopp.

I de båda likalydande motionerna I: 238 och II: 349 har yrkats dels att anslaget till driftbidrag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 50 milj. kr. reducerat belopp, dels att riksdagen måtte besluta om inrättande av en särskild nämnd för att besluta i frågor om nedläggande av järnväg. Motionärernas förevarande förslag överensstämmer med yrkanden, som utskottet senast vid fjolårets riksdag haft anledning att ta ställning till och då avvisat. I vad motionärernas förslag avser en minskning av bidrags-

anslaget får utskottet därför i första hand hänvisa till de uttalanden som utskottet tidigare gjort om anslagets syfte. Utskottet vill sålunda erinra om att anslaget är avsett att bl. a. ge utrymme för vissa taxepolitiska åtgärder samt att det inte enbart eller främst knutits till driften av de trafiksvaga bandelarna, som kan betraktas som nedläggningsbara. Utskottet får vidare påpeka, att en nedräkning av bidragsanslaget på kort sikt närmast torde medföra en ökad belastning på anslaget för täckning av underskott å statens järnvägars fond och således inte leda till någon finansiell besparing. Beträffande yrkandet om inrättande av en särskild nämnd för nedläggningsfrågorna får utskottet upprepa sin tidigare uttalade mening, att förslaget inte torde medföra någon administrativ förenkling av ärendenas handläggning. Utskottet vill i anslutning härtill också erinra om de omfattande lokala hänsyn som enligt nuvarande ordning tages vid prövningen av nedläggningsärenden. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 238 och II: 349.

Även i de båda likalydande motionerna I: 243 och II: 352 har gjorts framställning i en fråga, som utskottet tidigare haft anledning att behandla. Motionärernas yrkande innebär, att järnvägslinjer icke skall få nedläggas förrän i anledning därav aktualiserad vägupprustning ägt rum och tillfredsställande ersättningstrafik ordnats. I sakfrågan har utskottet inte funnit anledning frånga sitt uttalande i sitt utlåtande nr 6 till 1958 års B-riksdag, att om en nedläggning bedömes som ofrånkomlig måste tillses att trafikförsörjningen likväl ordnas på ett tillfredsställande sätt. Utskottet anser sig ha anledning förutsätta, att frågorna om ersättningstrafikens ordnande skäligen beaktas. Å andra sidan finner sig utskottet icke kunna göra ett så kategoriskt uttalande i denna mycket komplicerade bedömningsfråga som motionärerna påyrkat. Utskottet har jämväl i sitt förenämnda utlåtande framhållit, att utskottet icke varit berett att ta de ekonomiska konsekvenserna av att förhindra eller skjuta upp den strukturella omdanningsprocess, som inskränkningar i järnvägsdriften innebär. Utskottet får således avstyrka bifall till motionerna I: 243 och II: 352.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 238 och II: 349, såvitt nu är i fråga, till *Driftbidrag till statens järnvägar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 80 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 238 och II: 349 — såvitt de avser ett uttalande från riksdagens sida rörande en särskild nämnd för avgörande av nedläggningsärenden — icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 243 och II: 352 icke må av riksdagen bifallas.

62:o) **Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 129 och 130), som innebär en med 3 400 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 000 kr.

63:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 130), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kr.

64:o) **Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 130—133), som innebär en med 200 000 kr. sänkt medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

65:o) **Viss beredskapsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 133), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss beredskapsutrustning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Uppskjuten fråga

66:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande Kungl. Maj:ts under punkten 62 framlagda förslag om Bidrag till viss busstrafik, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 21 mars 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit:

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Holmqvist, Bengtson, Fritz Persson, Rikard Svensson, Bertil Petersson, Edström, Lundström, Thorsten Larsson, Kaijser och Virgin; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Gustafsson i Stockholm, Malmborg, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Nilsson i Göingegården, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Johansson i Norrköping, Gustafsson i Uddevalla, Carbell, Gustafsson i Kårby och Nelander.

Reservationer

1) vid *punkten 11* (Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.) av herr *Nilsson* i Göingegården.

2) vid *punkten 16* (Bidrag till byggande av vägar och gator) av herr *Lundström*.

3) vid *punkten 23* (Statens hilinspektion: Avlöningar) av herr *Holmqvist*.

4) vid *punkten 32* (Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning) av herrar *Bengtson, Edström, Lundström, Thorsten Larsson, Svensson* i Stenkyrka, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Kårby och *Nelander*, vilka ansett utskottet höra tillstyrka bifall till motionerna I: 242 och II: 351 samt I: 445 och II: 522, och att i anledning härav utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle anslaget till vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning för nästa budgetår upptagas med 550 000 kr. I anledning härav har i motionerna I: 242 och II: 351 samt I: 445 och II: 522 yrkats att anslaget i överensstämmelse med trafiksäkerhetsrådets förslag anvisas med 750 000 kr. Motionärerna har därvid erinrat om trafikolyckornas ständigt ökande omfattning samt de stora förluster olyckorna medför, förutom i människoliv, i form av produktionsbortfall på grund av personskador, vårdkostnader och egendomsförstörelse. Därest trafiksäkerhetsforskningen erhöles ökade resurser skulle emellertid enligt motionärernas mening arbetet för trafiksäkerhetens höjande kunna högst avsevärt effektiviseras och olyckorna därmed kunna motverkas.

Utskottet delar helt den uppfattning motionärerna sålunda givit uttryck åt. Med hänsyn härtill och då med beaktande även av vad i motionerna i övrigt anförts en anslagshöjning för den betydelsefulla verksamhet som av rådet bedrivs framstår som ytterst välbefogad tillstyrker utskottet bifall till motionerna i fråga.

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 242 och II: 351 samt I: 445 och II: 522, till *Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

5) vid *punkten 61* (Driftbidrag till statens järnvägar) av herrar *Kaijser, Virgin, Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 238 och II: 349, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 47 börjar med »I de båda» och på s. 48 slutar med »I: 238 och II: 349», bort ha följande lydelse:

»Yrkandet i de båda likalydande motionerna I: 238 och II: 349 syftar dels till att begränsa förevarande anslag till 50 milj. kr., dels till att riksdagen måtte besluta om inrättande av en särskild nämnd för att avgöra frågor om nedläggande av järnväg. Under hänvisning till de skäl som motionärerna anfört härför får utskottet tillstyrka att anslaget begränsas till det av motionärerna förordade beloppet. Utskottet kan jämväl biträda det av motionärerna och på sin tid även av 1958 års besparingsutredning framförda förslaget om inrättande av en särskild nämnd för avgörande av frågorna om nedläggning av järnvägar.»

dels ock utskottets hemställan under I. och II. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 238 och II: 349, såvitt nu är i fråga, till *Driftbidrag till statens järnvägar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 50 000 000 kr.;

II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 238 och II: 349, såvitt nu är i fråga, uttala att en särskild nämnd bör inrättas för avgörande av nedlägningsärenden;»